

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Directorivm Ecclesiasticae Disciplinae, Coloniensi
praesertim Ecclesiae accommodatum**

Frangipani, Ottavio Mirto

Coloniae Agrippinae, 1597

VD16 F 2269

De Sanctiſſ. ſacræ Eucharistiæ Sacramento.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-62032](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-62032)

S. Matthei
hab. pag.
466. a. & in
preparatorijs
ad visitatio-
nē pag. 475.
a.

Ecclesiæ non satis fecerint, à sacra Communione repel-
lantur.

DE SANCTISSIMO SACRÆ EUCHARISTIAE SACRAMENTO.

I.
Concil. Tri-
dent. sess. 13.
ca. 1. 2. 3. 4. 5.
&c.

Quoniam Catholicæ Ecclesiæ fides est, statim post cō-
secrationem verum Domini nostri Iesu Christi cor-
pus, verumq; eius sanguinem, sub panis & vini specie-
bus, vna cum ipsius anima & Diuinitate existere; & quo-
adusq; species perdurāt, sub illis perseuerare; nullus du-
bitandi locus relinquitur, quin pro more in Catholica
Ecclesia sēper recepto, omnis patriæ cultus, qui ipso Chri-
sto Redemptori nostro, Omnipotenti, viuo ac vero
Deo debetur; huic sanctissimo Sacramento, omni tem-
pore ac loco ab omnibus debeatur. Verum cum partim
per colluuiem diuersissimarū hæresium (quæ omnes in
hoc potissimum à præcursoribus Antechristi exuscitate
videntur, vt Christum Dominum in hoc Sacramento
quàm plurimis in ruinam & offendiculum ponāt, eius-
que verbis, potentia, ac maiestati, quantum possunt dia-
bolica malitia detrahant) multi ab hac fide defecerint,
& seducti sint, pluresq; in ea vacillent: partim per socor-
diam, ac summam negligentiam, plurimi fidem suam
non exerceant; nec moribus alijsq; significationibus cō-
monstrent; & perinde ac si nullam fidem haberent, sacrā
Eucharistiam, in omni actione ac conuersatione sua,
ceu rem prophanam habeant: diligentissimè à Pastori-
bus, alijsq; diuini verbi Prædicatoribus, ea omnia tractā-
da, explicanda, ac frequenter inculcanda sunt, quæ ad
exuscitandam hanc fidem, in Catechismo Romano tra-
ctanda & explicanda proponuntur, currentq; vt omnes
& ex diuinis instructionibus, & ex probatis historijs
intelligant, cum ob aliās, tum vel ob hanc maximè cau-
sam,

1. Regum. 4.
5. 6. & 7.
2. Regum. 6.
1. Cor. 11.
Vide Mola-
num lib. 2.

fam, Deum grauissimè offendi, & varias calamitates in populum immittere, quod non omni qua par est, deuotione, honore, reuerentia, atque adoratione, in hoc Sacramento colatur, atque adoretur; & quod multi fidem, quã de hoc Sacramento habuerunt, hereticè reiecerint, multiq; eandem non probent habere in notitia; qui nec Deũ ob hoc glorificãt, nec gratias agunt, quemadmodũ facerent, si in eis fides viueret, & quod sensus non capiunt, vigore suo dijudicandò præstaret.

De Canonici cap. 13. & collat. Tilmã Bredẽbuchij. lib. 1. cap. 8. g. 12. etc.

2. Ea porrò quæ in generalibus & Prouincialibus Cõcilijs, ac Synodalibus constitutionibus, ad cultum, venerationem, ac maiestatem Sanctissimi huius Sacramenti sancita sunt, Ecclesiarum Prælati, alijq; Cleri & populi Rectores, memores officij atq; vocationis suæ, in vsum ducant; & tanquam de his omnibus districtam Deo reddituri rationem; nihil muneris in illis, & his præcipuè quæ sequuntur, exequendis, intermittant.

Ca. sane. De celebratione missarum.

DE CVSTODIA SACROSANCTAE

Eucharistiae.

3. Sacrosancta Eucharistia, nec adorationis causa, nec in gratiam infirmorum seruetur alibi quam loco sacro; in Ecclesijs nimirum Parochialibus, vel alijs quibus animarum cura annexa est.

4. Si quando tempore persecutionis, vbi omnia sacra loca, aut prophanata fuerint, aut hostium inuasionibus exposita, in vsum egrotorum, in priuatis domibus Sancta Eucharistia asseruanda erit: id fiat consilio & cõsensu Ordinarij. Nunquam tamen talis ac tantus thesaurus Fœminæ, licet deuotissimæ & pijsimæ aut hominibus sæcularibus credatur.

Cap. Peruenit. De cons. Dist. 2.

5. Tabernaculum siue sacrarium, in quo Sacramentum corporis Christi, dictis de causis in Ecclesijs seruetur, sit firmum, splendidum; ac pro cuiusque Ecclesiæ facultatibus, intrinsecus & extrinsecus, ita decèter & mag-

Cap. Sanè. De celebrat. Missarum. Conc. proni. sub Herman

no 5 parte 7.
ca. 16.

Adol. 3. in his
que à Deca-
nis & Pastro-
ribus inquiren-
da sunt §. 31.
pag. 486. 1.

nificè exornatum; vt & signum sit præclaræ fidei, deuotionis, ac pietatis illorum, qui illud curant, & earundem virtutum incitamentum, his qui adorationis causa ad illud conueniunt. Sit quoq; loco eminenti, conspicuo, omniumq; oculis exposito, & ad adorandum sine vlllo impedimento, congruētissimo: qui nec humiditate aliqua sacris hostijs incommodet; nec, quod istac crebrò transeundi necessitas sit, per frequentem ac indecorum transitū; aut diuinum honorem imminuat, aut piam adorantium animi intentionem relaxet.

6. Accessus ad illud facilis sit, vt Sacerdos & sine labore, & sine irreuerentia, ostiolum eius aperire & claudere; tabernaculum minus, aut sacros calices, cum sacris hostijs inde promere; & in illud reponere, sine vlla molestia aut difficultate possit.

Statut. Hermanni 4. §.
23. pag. 274.

7. Clauēs sancti huius tabernaculi non solus custos habeat; quod sub excommunicationis pœna ab Herm. quarto, vetitum fuit: sed in Ecclesijs parochialibus solus Pastor, eiusq; Vicarij: in Ecclesijs autem Cathedralibus & Collegiatis (nisi statuta, vel vetusta consuetudo aliū Sacerdotem nominauerit) ipse prælatus & Sacerdos ille, cuius est per hebdomadam Missam conuentualem, & per horas Canonicas capitula, & collectas cantare: diligentissimeq; hi curent, vt illud semper clausum sit, nec vlla vnquam Sacramento iniuria fiat.

Cap. Qui bene De conf.
Dist. 2. et ca.
1. De custodia Eucharistia.

Cap. Sane. De celebr. Missarum. Adol. 3. in his que à Decanis & Pastoribus

8. Si quis Eucharistiæ custos eam incautè reliquerit, tribus mensibus iuxta sacrorum Canonum sanctiones, ab officio suspendatur: & si pereius incuriam aut negligentiam, grauior Sacramento facta fuerit iniuria: pro modo culpæ grauiori, etiam subiaceat pœna.

9. In quacunque Ecclesia, tam regularium quam secularium, siue in pagis, siue in ciuitatibus, sacra Eucharistia seruetur; nocte ac die, perpetuo ante eam lumen ardeat; in signum atque incitamentum fidei atque deuotionis, quæ nunquam extinguantur, sed quotidie maiora in-

ra in trementa accipiant.

10. *Omnia sacra vasa, quæ vel ad ostensionem, depor-
 rationem, vel ad custodiam S. Eucharistiæ seruiunt; vt
 sunt tabernacula, ostensoria, monstrantiæ, arcule, cali-
 ces, & pixides; si argentea, aurea, vel inaurata sint; quotan-
 nis minimũ semel, ad festum nimirũ Paschæ intrinsecus
 & extrinsecus mudentur, & splendori suo restituantur: si
 propter Ecclesiæ paupertatẽ, vel direptionũ pericula fue-
 rint stannea, singulis mensibus diligentissimè defricen-
 tur. Aenea autẽ, vitrea, lignea, & cuiuscunq; alterius ma-
 teriæ, nullum ex sacrorum Canonum definitione, in
 hisce sacris vsibus locum habeant.

11. Pixis aut calix, in quo corpus Dominicum asserua-
 tur, nitidissimo panno lineo aut corporali, ab Episcopo
 vel alio, qui hanc benedicendi potestatem habet, benedi-
 cto intrinsecus vestiatur; vt fragmenta, quæ à sacris hostijs
 soluuntur, potius huic panno adhæreant, quam sacris
 hostijs, vnde facilè in administracione decidere possent.
 Nunquam tamen corpus Domini in solo linteo extra
 clausam pixidem, aut transportetur aut custodiatur; &
 pixidis aut calicis cooperculum fibulis, aut quouis alio
 modo pixidi, aut calici ita inhæreat, vt etiamsi, quod ab-
 sit, calix aut pixis aliquando ex manu excideret, casu ta-
 men non aperiretur.

12. Sacro calici, pixidi, ciborio, seu cuiuscunq; alij vascu-
 lo, in quo sacrosancta Eucharistia conseruatur; tam in
 tabernaculo seu sacrario cui includitur, quam dum ad
 excitandam magis populi deuotionem, super altare ex-
 ponitur, semper consecratum ac mundum corporale sit
 substratum.

13. Omni die Dominico, & frequentius si opus fuerit,
 in Ecclesijs parochialibus, alijsq; quibus animarum cura
 annexa est, tot hostiæ consecrentur, quot Pastor, aut ali-
 us Ecclesiæ rector, animarum curam habens, pro ægro-
 tantium numero, per septimanam sufficere posse iudica-

interrogan-
 da sunt. §. 30.
 pag. 486 a.
 *Vide supra
 tit. De custo-
 diendis artic.
 Ampullas
 sequent.
 pag. 356.
 Cap. Vasa
 ca. Vt calix.
 De consecra-
 Dist. 1.

Statut. S. fr.
 cap. 7. pag.
 40. d. 4. 6.

Stat. Sifrid.
ca. 7. pa. 4. b.
Conc. pron.
sub Herm. 5.
par. 7. ca. 16.

bit; easq; quę post septimanam superfuerint, aut communicatibus distribui eodem die curet, aut in sacrificio misceat, à Sacerdote sacrificante, vnà cum minutissimis fragmentorum particulis, quę linteo corporalis in pixide aut calice in hærebant, ante ablutioem seu purificationem sumi: diligentissimeq; caueat, vt ne aut recens consecratis hostijs, aliqua octo, vel pluribus diebus citius consecrata misceantur; aut in vasculum aut pixidem mittantur, non mundatam à fragmentorum veterum hostiarum particulis.

*Huc spectat
ca. 2. 3. 5. 7. et
8. sess. 13. Cõc.
Trid. & cap.
14. 18. 19. 20.
21. et 22. par.

7. Cõc. pron.
sub Herm. 5.
et quę habet
Catech. Ro

manu, De
Eucharistia,
versu. Et ne
forte ali-

quis & D.
Christoff. Ho
mil 60. ad

pop. Antioch.
& D. Grego.
Hom. 36. in

Euang. quę
leguntur infra
occlauam cor

poris Christi
in vsu Rom.
Ephes. 4.

† in Sta. Ado.
pa. 462. b.
Stat. Sifrid. ca.

7. pa. 4. c.
Cap. Religi
osi. De priu.

in Clem. cep.
20. Cõc. pron.
sub Henrico
habiti Anno
1310. pa. 82. c.
* Cõc. pro. sub
Herm. 5. par.

DE SACRA COMMUNIONE ET SACRAE
Eucharistia administratione.

14. *Omnis Parochus & diuini verbi Predicator, omni studio & diligētia adeoq; omnibus modis, omnes & singulos, qui Christiano nomine censentur, excitent; vt magno cum desiderio, animiq; deuotione, ac omnimoda præparatione, viuificum ac salutare corpus Domini frequenter percipiant: eosq; instruant & moneāt, vt post eius perceptionem ceu noui homines, ac nouo Sacramenti vigore confortati, ita vitam in omni sermone, actione & conuersatione sua instituant; vt par est eos facere, qui Spiritum Christi acceperunt, eiusq; carne & sanguine idcirco pasti sunt, vt illi interioris & exterioris hominis conformitate, simillimi fiant.

15. † Ne facile ad S. Eucharistiã indignus aliquis accedat, obseruari volumus Constitutionem Synodi Diocesane, Anno 1549. 2. Oct. sub Adol. 3. habite, quæ titũ est, ne Monachi, aut alius quisq; (nisi à Sede Apost. priuilegiatus existat) alienũ parochianũ, sine sui Parochi cõsensu sciēter cõmunicent, sub pœnis Canonũ ipso facto incurrendis.

16. *Parochus aut nemiñe ad sacra hæc mysteria admittat; cuius conscientia aut sibi aut illi, cui hoc iudicium seu examen, sine periculo salutis suæ credere audeat, per confessionem explorata aut probata non sit. Et ne quis mentiēdo fraudem facere possit: hi qui se alijs confessos esse

esse dicunt, si noti non sint, manu Confessarij sui, de facta confessione & obtenta absolutione Parocho suo fidem faciant, ac nihilominus Parochus eos examinet in his, de quibus caput vigesimum partis septimæ Concilij Prouincialis sub Hermanno Quinto habiti, eos examinandos esse censuit.

7. c. 19. et 20. Conc. prou. sub Adol. 3. in cæsuris & Decr. ca. Per latū est in Conciliū multos pa. 455. a.

17. Examinet in primis eos:

¹ An firmiter credant, firmaque fide dijudicent atq; discernant, sub quauis specie panis & vini, & sub quauis speciei etiā minima parte, esse totū & integrum Christum Deum viuum & verum; nihilq; panis & vini post consecrationem esse reliquum, sed sola accidentia?

Stat. Siff. ca. 7. pa. 4. b. Conci. Triid. sess. 13. ca. 3.

² An cum proximis pacem habeant, eosque ex animo diligant?

Matth. 5.

³ An sciant eos indignè, & ideò in mortem & condemnationem suam, viuificam ac salutarem Eucharistiam sumere (quantumcunque etiam sibi contriti videantur) qui cum peccati mortalis conscientia, habita confessionis copia, sine Sacramentali confessione communicant?

Conci. Triid. ibi. 30. & canon. 11.

⁴ An ad gustandum spirituales hæc delicias, famem, ac desiderium aliquod in se sentiant?

Chrisost. Homil. 83. in Matth. et 60. ad pop. Ant. ochenum.

18. Vbi in hisce satisfecerint, aut si in aliquibus instructione egeant, eos in illis vel ex tempore, vel per certa temporis interualla instruxerit; docebit præterea eos, si iudicauerit necessarium; qua intentione quoue fine huc accedendum sit, & cetera quæ ad animi & corporis puritatem, humilitatem atque reuerentiam, requiruntur.

19. Eos qui matrimonij vinculis ligati sunt, hortabitur, vt ad reuerentiam Sacramenti, & quò orationibus melius vacare possint; ac facilius quod postulant impetrare, à commixtione carnali, aliquot diebus ante S. Communionem abstineant.

Exodi 19. 1. Regum 21. Iob. 2. 1. Corinth. 7. cap. Omnis homo. De consecrat. Dist. 2. Hieron. in Apolog. ad Pammach. pro libris aduersus Iovinianum. Vide Magist. sentent. lib. 4. Dist. 31. §. H. I. Dist. 32. §. c. d.

20. Omnes

20. Omnes moneat:

Vt ardentibus orationibus, alijsq; pietatis operibus pro facultatibus & viribus suis ad Deum conuertantur, eiq; propinquent.

Conc. Trid. sess. 13. ca. 7. & can. 11. Cap. Liquido. De conf. Dist. 2. D. Augusti. ep. 118. ca. 6. Cōcil. Toletan. 7. can. 1. Cōcil. Constan. tiense sess. 13. ca. Presbyter. De conf. Dist. 2. 21. Vt non solum confessione Sacramentali Deo reconciliati; sed & ex præcepto Ecclesiæ ieiuni accedant; ita vt à media nocte antecedentis diei, vsq; ad illud tempus, quo S. Eucharistiam accepturi sunt; nihil omninò aut comederint, aut biberint. Excipitur ab hac lege ægrotantium necessitas, si timeretur, ne per dilationem sine Sacramentum Communionem ex hac vita discederent.

22. Vt pridie antè Sacramentum Communionem antequam cubitum vadant, os diligenter abluant; idemq; ipso die priusquam ad templum vadant, leuiter faciant; cauendo ne aquam ablutionis transglutiant. Si tamen casu inter colluendum aliquid traiectum fuerit, nisi magna fuerit quantitas, communionem non impedit.

23. Vt vestitus honestus sit, ac modestus, nihil irreuerentiæ, superbiæ, fastus ac vanitatis præ se ferens.

24. Vt omnia arma offensiuâ, & si commodè possint, etiam defensiuâ deponant.

25. Vt non stantes vagis oculis, ac impeditis manibus; sed utroq; genu in terram flexo, oculis ac mēte in sacram hostiam intenta, iunctisq; ante pectus manibus, suppliciter sese ad locum Communionis, & reuerēter componant.

26. Vt huc accedant, & hinc recedant non festini, ac alios qui præcesserant præcedendo offendentes; aut dum præcedere eos conantur, prementes; sed omnium modestia, sedatione, ac grauitate: vt omnibus modis animus sibi imperet, nihilq; faciat contra rectum ordinem, aut charitatem, vbi ordinis & charitatis, summam decet esse perfectionem.

27. Vt Sacerdote porrigente Sacramentum Eucharistiam, caput ad eam commodè suscipiendam non nihil attolant;

lant; os minimum ad latitudinem pollicis honestè aperiant, ac linguam vsque ad inferius labium ultra dentes exerant, vt Sacra hostia sine barba & dentium offensione, super eam à Sacerdote imponi possit.

28. Vt in ipso actu susceptionis sanctissimi Sacramenti, nec in his quæ dicta sunt, nec in aliqua alia corporis sui parte se moueant; sed capite, lingua, ac toto reliquo corpore quieti ac immobiles, manū cœlestia dona porrigentis expectent.

29. Vt suscepta sacra Eucharistia, vbi Sacerdos manū suam retraxerit, caput suauiter ac sedatè inclinent, oculos humiliter demittant; cum summa reuerentia, feruentissimo desiderio, cupidissimoq; animo, panem cœlestē, ita vt palatum (quantum fieri potest) non tangat, deglutiant, seque Christo Domino tota voluntate vniant ac conforment.

30. Vt post deglutitam ac transmissam hostiam, sese vino purificent, & reliquias, si forte aliqua in ore hæserint, vna cum ablutione sumant. Si quis autem acceptā à Sacerdote hostiam studio non transmiserit, sed Diabólico consilio, immaniq; scelere seruauerit, velut Sacrilegus puniatur. Conc. Tolet. 1. cap. 14.

31. Vt post purificationem, ad horam aut dimidiam à spuendo caueant, aut si catharri, aut alterius infirmitatis necessitate exspuere citius cogantur; non quidem in terram exspuant vbi conculcetur; sed in parietem, angulum, aut sudariolum, vbi sine aliqua irreuerentia exsiccerur.

32. Vt nisi aegritudo aut corporis infirmitas, vel alia grauissima necessitas impediatur, quæ ab audienda Missa excuset; antequam communicent, integrum Missæ Sacrificium audiant; vel ei saltem sacrificio, sub quo administratio fiet, ab initio intersint; & post communionem non minori studio ac sollicitudine, in beneficij accepti meditatione, gratiarum actione, sanctis orationibus, ac

N u n p i s

pijs desiderijs in templo perseuerent, quoad peractum fuerit diuinum officium, vltimamq; benedictionem, ac dimissionem à Sacerdote acceperint; quàm antè summptionem faciebant. Imò verò tantò magis ac perfectius hoc tūc faciant, quod eos qui præsentia ac virtute Christi facti sunt robustiores, perfectiora & robustiora opera magis decent.

33 Ne verò Pastores aliq̄ue Sacerdotes cogantur aliquando indignos ad sacrosanctum Eucharistiæ Sacramentum admittere, vel illos cum indignatione & turbatione aliqua inde repellere, sed debita constantia suū equatur officium: approbantes ea quæ hac de re in Catechismo Treuirēsi proposita reperimus: hæc quæ sequuntur decernimus hominem Christianum absolutione Sacramentali planè indignum facere, & à Sacramento corporis Christi apertè repellere.

1. *Scienter in confessione peccatum aliquod mortale vel circumstantiam necessariò explicandam, aut omninò reticuisse, aut tam obscure, & cum reiggesta extenuatione, enarrasse: ut malitiam sacerdos deprehendere nequeat.*

2. *Non quidem de industria: sed supina quadam negligentia, leuiter, & superficte tenus, conscientie sue latebras discussisse, & deoq; nec integrè confessum esse.*

De peccatis admissis non doluisse, ac in posterum, cauere velle, firmiter secum non statuisse.

3. *Ignorare Symbolum Apostolorū, orationem Dominicam, salutationem Angelicam, Decalogum, & Ecclesiæ præcepta, nec ad discendum paratum se offerre.*

4. *Habere, absq; legitima facultate, libros hæreticos. Qui enim hoc præsumūt excommunicati sunt, & à Deo eiusq; Ecclesiæ maledicti.*

5. *Iniuste parta, vel inuenta, domino suo nõ restituere; debita contra eius cui debentur voluntatē, cū adest facultas, non soluere, famulis ac operarijs, aut tardè aut nullam, aut non integram mercedem pendere; Toto anno vulgaribus quidem, sed grauius pecca-*

peccatis consuescere; & circa Pascha consuetudine quadam, & ne videri possint nō Christiani esse, potius quā Dei amore, & odio iniquitatis, ac vita melioris desiderio confiteri, atq; in eodem luto herere per omnem aetatem, nulla vita emendatione unquā secuta, nec conatu ullo proficiendi adhibito.

In huiusmodi primi sunt, quibus lubet in dies singulos, aut certe sapissimè sacrilego ore Christi vulnera, sacramenta, sanctos & Deum ipsum blasphemis, incessere.

Deinde qui ad quodlibet verbum per Deum, per animam, aut quouis alio iurandi modo iurare non perhorrescunt.

Præterea quorum cor, velut abominandum sterquilinum, cōtinuis luxurie cogitationibus scædatur: Quibus annumerandi sunt, qui scurrilibus verbis, etiam innocue atatis pueros nequaquam reueriti, se mutuo absq; fine, quasi tempus fallentes oblectant, quiq; aut secum, aut cum alijs impudicè agendo modum nullum faciunt.

Præterea qui ebrietatibus, comeffationibus, ludis & otio, non absq; vxoris vel liberorum morore & detrimento, tēpus omne transigunt: & si qua lucratur aut per intemperantiam scædè absument aut stultè vel nequiter prodigunt.

Postremo qui festorum, ieiuniorum, debita decimarū oblationis, etsi qua alia Ecclesia præcepta sunt, rationē non habēt, nec ut sua cura cōmissi habeāt, curāt.

Hos & similes non tam peccata, quā peccatorum status, communionem omnino indignos reddit, in quibus cōcubinitus vel principē locū obtinet. Huiusmodi infelix hominū genus simul atq; confessi fuerint absolueri; præsertim cum si alias confiterentur, serid admoniti non adlaborarunt, ut pro missa emendatio vite consequeretur; est animas illorum recta ad perpetuos inferorum cruciatus deducere, aut ad minimum præsentissimo periculo obijcere.

Hi verò qui nec iniuria nec inueterata malitia, sed humana fragilitate, (sepius licet & grauiter) interdum in eundem scopulum impingunt; nō solum patienter, & cum doloris è lapsu fraterno orti significatione ferendi, sed et dirigendi, atq; in spem erigendi, viaq; eis commonstranda, qua salua naue & mercibus euadant: ostendenda arma, atq; ad eò manibus eorum porrigenda quibus infestis, piratarum machinationibus obuient eosq; deuincant; in eis frequēs Sacramentorum vsus, vel præcipuum locum obtinet.

34. Ne igitur iustę querelę causā prætexere quis possit, aut alteri quā sibi ipsi succēdere; volumus hæc, quò neminē lateat, in tabula impressa in singulis parochialib⁹ Ecclesijs

loco conspicuo latinè & Germanicè omnibus proponi; & quotannis imminētibus Natiuitatis & Resurrectiōnis Dominicæ festis diebus, aut frequentius, de suggestu populo publicari.

35. In his omnibus maximè erudiantur pueri, alijsq; cum primum communicaturi sunt, & illi, qui licet frequenter communicauerint, nondum tamen modum rectè communicandi tenent; vel quod in fide & cognitione Sacramentorum non sint satis instructi, vel quia moribus, ac exterioris hominis constitutione, piè ac reuerenter non sint compositi. Et quādo cunq; instabit dies, quādo frequens esse solet, aut esse deberet communicantium numerus, præter hæc quæ præscripsimus, aliqua ex Catechismo Romano, & à Cōcionatoribus omnibus, tempore Concionis, & à Pastoribus tempore sacræ administrationis exponantur, quæ ad confirmandā fidem, ad excitandam actualem deuotionem, desiderium & reuerentiam, quæq; ad vberissimum fructuum, seu ad vtilitatis & necessitatis sanctæ Cōmunionis cognitionem pro tempore, loco, & ratione auditorij dicēda magis in Domino videbuntur.

Cap. Duo. 23.
quest. 4.

36. In pueris admittendis vt præpropere festinatio vituperanda est, si ad sacram Domini corporis mensam accedere permittantur, antequam iudicium discretionis, & gustum huius admirabilis Sacramēti acceperint, panemq; hunc coelestem, à communi pane discernere possint, vel priusquam in alijs, quæ ad dignam preparationem necessaria sunt, ritè fuerint instructi: ita vehementer reprehendimus, parentum, curatorum, herorū, Præceptorum, Pastorum, ac Confessoriorū negligentiam, qui liberos, pupillos, minores, famulos, ancillas, discipulos, ac filios spirituales, aliosq; quorum curam, ac inspectionem gerunt, cum ad annos discretionis peruenerint, (quod alijs octauo, alijs 12. 13. aut 14. anno accidere solet) in his quæ ad dignam preparationem pertinent, non proue-

prouehunt, & ad participationem coelestium mysteriorum, eorumq; admirabiles fructus percipiendos non perducunt. Quod ne post hac fiat, Pastores omni studio ac vigilantia caueant.

37. Quoniam, ex precepto sancte Matris Ecclesie (quod titulo de Pastoribus quotannis sub festum Paschæ aliquoties publicari iussimus, & aliàs quodocunque dabitur occasio publicandum censemus) omnes & singuli vtriusq; sexus Christi fideles, cum ad annos discretionis peruenerint, sub pœna excommunicationis saltem semel confiteri, & ad minus in Pascha Eucharistiæ Sacramentum reuerenter suscipere tenentur: vt certo cognosci possit, quinam huius Decreti authoritati non obtemperauerint; à Dominica palmarum vsq; ad Dominicā in albis, nullus ad sacram Communionem admittatur, quin sacræ Communionis tempore, Custodi, Diacono, aut Sacerdoti, (quem in singulis Ecclesijs Parochialibus, commodo loco constitui ad hoc volumus) testimonium, manu Confessarij sui cōsignatum exhibuerit, quo se certo die confessum & absolutum esse, docere possit.

38. Quod vt sine molestia fiat, singuli Cōfessarij à Dominica Passionis, vsque ad Dominicam in albis, antequam ad audiendas Confessiones accedant, schedulas testimonij sui in promptu & expeditas habeant, pro numero eorum, quos verisimiliter audituri & absoluturi sunt, ita conscriptas, vt qui illas acceperint, nomina sua, & locū habitationis suę eis inserere, vel inseri ab alijs curare possint, in hanc formam.

Anno 1594. 7. Aprilis, Ego N. Sacellanus N. (vel si alium titulum habeat N) in templo sancti N. audiui & sacramentaliter absolui..... hinc adijciat, aut adijci curet Confessus nomen suum: Det autem singulis singulas schedulas, nō autem vnam pluribus.

39. Mandamus porrò & in virtute sanctæ obedientiæ,
N n n 3 omni-

Tit De m-
nere predica
tionis artic.

Ac initio
pag. 288.

Concil. Late-
ranen. sub In-
nocent. 3. cap.
21. cap. Om-
nes vtriuf-
que sexus.

De pœnit. &
remiss. Con-
cil. Trid. sess.
13. canon 9.
& sess. 14.
can. 8.

Adol. p. 3. in
his que à De-
canis & Pa-
storib. inqui-
renda sunt. §
34 pag. 486.
b.

omnibus & singulis Confessarijs, cuiuscunque fuerint ordinis aut status, præcipimus, vt omnium & singulorum, quibus huiusmodi testimonium dederunt, nomina, cognomina, & habitationis locum in codicillis annotet, eaque postea ex illis in schedulis accurratè exscribant, ac diem & locum factæ confessionis, & absolutionis notent, schedulasq; hæc feria 2. post Dominicā in albis singulis Pastoribus, quorum subditi fuerunt tradant, vt fraudes, quæ tentari possunt, facilius manifestentur.

40. Curent etiam Parochi vt sacra Eucharistia tempore Paschæ, in suis Ecclesijs, vno eodemque tempore ad diuersa altaria nō distribuatur; vel si multitudo & populi frequētia cogat, vt duo aut plures Sacerdotes, singuli ad singula altaria, hæc sacra dona distribuant; iisdē certis inspectores adsint, qui populū in ordinem componāt, regant, dirigant, eumq; norint, & obseruare possint, ac Pastori postmodum indicare, in quos cadere posset suspicio, quod aut non sint confessi, aut quod nihilominus in peccato mortali hæreant, & in re alicuius momenti, Deo, Ecclesiæ, vel proximo, non satisfecerint.

41. Quod si Pastor re diligenter explorata (citra cognitionem in sacra Confessione percepta) quenquam inuenit in statu vel affectu peccati mortalis communicasse, illum ad se vocet; & si res occulta sit, priuatum seuerè corripiat, & ad contritionem veramq; poenitētiā perducatur, sin autem manifesta, ipse quidem nihil pastoralis officij intermittat, quo peccatoris animum saluet, & nihilominus ad Ordinarium vel Officialem referat, vt ad emendationem suam, & ad exemplum ac terrorem aliorum puniatur.

42. Non minorem curam habeant de his qui frequenter ad mensam Domini accedunt, & non solum diebus Dominicis alijsque festis, sed penè quotidie, aut alternis diebus communicant, Quod vt non reprehendimus, sed vel maximè fieri volumus ab his, qui sic viuunt, vt quotidie

tidie corpus Domini accipere mereantur: ita instigados aut vrgēdos quosdā esse, vt id faciant, nō approbamus. Putamus enim satis esse cuius, non Sacerdoti, etiā insigniter pio & religioso, semel atq; iterum in septimana hoc cœlesti pane pasci ac recreari: & hos maximeque eos qui crebrius hac sacra mensa frui cupiunt, diu ac diligenter probandos, & in omnem eorum vitam atq; conuersationem inquirendum, num ea talis sit, quæ in omni externa actione alios ædificet, nihilque quod in communicante reprehensibile sit, quotidie aut crebrò manifestet, & præcipuè an nihil notabilis irreuerentiæ, statim à communionem præ se ferant, vnde colligi possit, quod crebrò cōmunicando, nec Christo vita & moribus magis conformetur; nec ipsi mūdo nec mundus ipsis magis displiceat; aut quod virtutum nullā accipiant accessionē, nullūq; diuini feruoris incremētum; sed quod huc ferantur, vel agēdi cœca quadam consuetudine, vel vana aut superba magnæ existimationis ambitione, vt præ alijs aliquid esse videantur; vel vt hoc pulcherrimo pallio, aliquam turpitudinem suam contegant; vel deniq; aliquo alio reprehensibili motu.

43. Nullus Laicus, præcipuè si indoctus, minimeque Orig. Homil. 2. in Psal. 88. Foemina, ad sacram Communionem accedere permittatur, quin eo ipso die, aut pridie, vel ad summum tertio antè die, si constantis animi fuerit, se per Sacramentum Confessionis Deo reconciliauerit.

44. Pluries eodem die communicare nemini concedatur, neq; enim Laico plus quam Sacerdoti hīc est concedendum; quem sacri Canones felicem prædicant, si vnam Missam dignè celebrare possit. Ca. Sufficit. De Cōsecrat. Dist. 1. Ca. Consuluit. De celebr. missar. 7.

45. Qui vixerunt in diuturna peccandi consuetudine, vel aliquot peccatum recens cōmiserunt, licet cōtriti & confessi sint; à sacra tamen Cōmunionem, pro prudentia & discretionem Confessarij aliquādiu abstineant, tum ad reuerentiam Sacramenti, tum vt constantia eorum, veratq; con-

conuersio hac ratione probetur, & communicandi donum magis æstimetur; utq; à vinculis, nube, ac hebetudine peccati, magis liberati, actuali deuotione, menteq; ac corde puriore, Deo se magis præsentés exhibeāt, eiusq; gratiæ influxus, omnibus animæ viribus vberius percipiant.

*Catechismus
Roman.*

46. Furiosis & amentibus cum furiunt, aut à pietatis sensu alieni sunt, hoc Sacramentum minimè detur. Cū autem lucida habentes interualla, suiq; facti compotes, ex deuotione & pio animi affectu, illud sumere desiderauerint, quin & in fine vitæ insanientibus, si antequā in insaniam inciderent, præ se tulerunt piam & religiosam animi voluntatem (ex Concilij Carthaginienſis Decreto) Eucharistiam administrare licebit, modo periculum vomitionis, vel alterius indignitatis aut incōmodi, nullum timendum sit.

*Concil. Carthagin 4. ca.
76. Cap. Si quis in infirmit 26. quest. 6.*

47. Energumenis, si pia animi præparatione se dignos fecerint, nequaquam sacra Eucharistia negetur, cum, ut eius virtute muniātur ab incurſu Dæmonum, quo infestantur, tum ut purgentur.

Conc. Arauſic. 1. cap. 14.

48. Nec damnatis ad mortem sacra Eucharistia deneganda est: ne tamen aliquid irreuerentiæ Sacramento videatur irrogari, detur ante supplicij diem.

*Cap. Quest. 13. quest. 2. ca. Fures. De furis. Concilium Vvormat. can 80. *Ca. Ecclesiastica. Dist. 23.*

49. *Sacerdos administraturus sanctissimum hoc Sacramentum stola collum circumdet; ac sumpturus etiā utrumq; humerum. Et cum venerit ad tabernaculum vel altare, vbi pixis aut calix, cum sacris hostijs, quas administraturus est, seruatur, aut expositus est; ad pedes tabernaculi aut altaris sese in genua proijciat, & Deū suppliciter adoret. Custos verò seu Clericus qui adierit, det tintinnabulo signum, quo populus admoneatur sese similiter in genua prosternere, & ad suscipiendam benedictionē se præparare. Hoc facto sacerdos surgat, & ambabus manibus ex altari, aut tabernaculo sacrū calicē reuerēter acci-

acci-

accipiat, & stans antè medium altaris, vbi Sacramentum hoc dispensaturus est, versa facie ad populum, per modum crucis, cum sacro calice aut pixide, in qua consecratae particulae sunt, populum consignet & dicat: *Benedictio Dei Patris Omnipotentis & Filij & Spiritus sancti, descendat super vos & maneat semper.* Si tabernaculum ex quo accipiendus sit calix, aut pixis, ab altari, ex quo Sacramenti huius futura est dispensatio, alia in templi parte situm fuerit, vt non nihil à tabernaculo digrediendum foret: & antè tabernaculum, populus qui aderit, eo quo dictum est modo benedicatur, & antè altare vbi Sacramentum hoc dispensandum est. Data benedictione calicem supra altare reponat, rursus genua flectat, Deumq; adoret. Tum surgens & stans ante venerabile Sacramentum, iunctis ante pectus manibus, recitante Custode aut Clerico, audiet Confessionem generalem; qua finita, ad cornu Euangelij se conuertat ad populum, cumque generali absolutione absoluat, dicens: *Misereatur vestri Omnipotens &c. Indulgentiam, &c.* Hoc dicto ante venerabile Sacramentum sese iterum in genua demittat, illudque deuotissima corporis & animæ adoratione honoret. Mox calicem aut pixidem, in qua sunt panes benedictionis, omni cum veneratione, ac pietate aperiens, & sinistra calicem, dextera verò benedictum, ac cōsecratum vnum panem supra calicem attollens, ita vt minor digitus extremitate sua, supra os calicis quiescere aut incūbere videatur, clara ac actioni praesenti congrua voce dicat: *Ecce agnus Dei, ecce qui tollit peccata mundi, & consequenter addat, ac tertio repetat, Domine non sum dignus, vt intres sub teētum meum, sed tantum dic verbo, & sanabitur anima mea.* Deinde incipiendo dispensationem à cornu epistolae; dum vnicuique Sacramentum porrigit, faciat cum ipso Sacramento super calicem, ante faciem suscipientis signum crucis, & dicat: *Corpus Domini nostri Iesu Christi, custodiat animam tuam in vitam eternam Amen.*

Ooo

Cum

Cum verò venerabile Sacramentum ori suscipientis impositum fuerit, suscipientem manu sua, qua Sacramentum porrexit, rursus signo crucis consignet, dicens: *Pax tecum*. Quod dum facit, pollicem indici coniunctum teneat; & reliquo administrationis tempore, dum ab vno ad alium procedit, eosdem digitos coniunctos supra calicem sustineat; ne vel minima particula, si qua fortè ex contactu sacræ hostiæ digitis adhereret, casu ex eis decidat & pereat. Cui periculo ut, quoad humana providentia fieri poterit, occurratur, panes consecrandi sigillatim à Sacerdote mündentur, & minimæ partiçulæ, quæ solutè ac infirmiter adherent abstergantur. & Sacerdos Sacramentū hoc multis administrans, vbi semel in orbem ierit ad altare reuersus, digitos supra calicē purificet, eūq; peracta communicatione mundet. Porro communicationis locus ita præparatus sit, ut mündissimus, & integerimus pannus lineus communicantium ori substernatur, qui absoluto diuino officio, à Sacerdote aut Diacono inspiciatur, & perlustretur: nimirum ut hinc inde extremitatibus illius à duobus in altum eleuatis, ex lateribus sinuetur, & circa longitudinis medium, instar arcus demittatur, quò ad leuem concussionem, particula etiam minimæ, si quæ fuerint, in vnum coadunentur, & patena sacra excipiantur.

origenes Homil. 13. in Exod. D. Augusti libro 50. Homiliar. homil. 261. Quest. 1. In texog. Stat. Sifrid cap. 7. pag. 39. d.

Cap. Per negligentiam De consecr. Dist. 2. Stat. Sifrid ca. 7. pag. 40. s.

50. Quod si nihilominus sacra hostia, aut aliqua eius particula in terram ceciderit, reuerēter attollatur; locus vbi cecidit, mundo linteamine, vel aliquo honesto vasculo cōtegatur, & finito diuino officio mundetur, ac aliquantulum abradatur, abrasio ac pulueres in sacrarium proijciantur, atq; Sacerdos, cuius negligentia id accidit, Canonicam faciat pœnitentiam.

51. Pro purificatione communicantium eorumq; numero ac multitudine, vno aut pluribus locis consistant viri aut adolescentes Clerici, qui purum ac bonum vi-

num

nū cōmnicantibus offerant ex vasculis, quę ad hunc solum vsum seruiant, & nec cum sacris calicibus, neque cum domesticis mensarum vasis, formę habeant affinitatem, aut similitudinem.

52. Contra communem, longinquā, ac piam Catholicę Ecclesię consuetudinem, iustissimamq; eius legem, sine Romani Pontificis authoritare, ac Ordinarij cognitione & consensu, nemo sub vtraque Specie sacram Eucharistiam alicui administrare pręsumat; etiam si renuenti ac recusanti hoc facere, mortis immineret periculum, & graue, sed & gloriosum martyrium. Si quis autem Sacerdotum contrauenire huic decreto ausus fuerit, aut Sacerdotem quisquam ad hoc adigere tentauerit, cum Schismaticis ac hęreticis partem habeat, & à corpore Christi, quod est Ecclesia, sit abscissus.

Concil. Trid. sess. 21. cap. 1. 2. & 3. & can. 1. 2. & 3. ibid. Concil. prouinc. sub Herman 5. parte 7 cap. 14. Concil. prouinc. sub Adolp 3 in censuris & Decretis cap. Similiter requirimus. pag. 445 d. 4. 46 a b & cap. Accepimus Magistratus. pag. 453 b c. Synod. Diocesana. Anno 1548. 2. Octob. habita in mandato quod incipit. Volentes tranquillitati. pag. 417.

53. Sed nec in extrema quidem necessitate, quisquam ab Hęretico aut Schismatico Communionem accipiat, (quamuis Baptismum accipere possit) nisi eorundem voluerit esse socius, ac ipsis Sacramentorum symbolis cum ijs colligari, ac vnum re ipsa corpus effici, cum quibus in Sacramentis, ac precationibus communicat.

54. Communicatis omnibus, si extra aut post Sacrificium facta fuerit communicatio, dicat Sacerdos orationem de venerabili Sacramento, *Deus qui nobis sub Sacramento mirabili &c.* cum suis versiculis: claudat pixidem, in qua consecratae particulae supersunt; genua flectat, & Deum in Sacramento adoret; ac vertens se ad populum, vnā cum sacra pixide ei diuinam benedictionem imperiatur. Deindē Sacramentum sanctē reponat, eoq; reposito, rursus illud adorando genua flectat. Quem modum in accessu & recessu ad sanctissimum Sacramentū, eiusq; administratione semper obseruet.

Ooo 2

55. Si in

Num. 16. D. Cyprian De Simplicitate Prelatorum D. Aug. De Baptismo cōtra Donat. c. 2. Vide Euseb. libr. 6. histo. Ecclesiastic. cap. 2. Basil. Epist. 69. D. Augu. cont. epist. fundament. cap. 3.

Cap. Tribus
gradibus
De consecrat
Dist. 2.

55. Si in templo vbi consecratio & administratio S. Eucharistiæ facta est, corpus Christi reseruari non so-
leat, pluresque particulae consecratae fuerint, quam fue-
runt communicantes (quod studiosè cauere volumus)
particulam aut particulas consecratas, quæ superfue-
runt, Sacerdos antè ablutionem & purificationem suã,
innouato deuotionis affectu, reuerenter ipsemet sumat.
Quod vt facere possit, statim post summptionem sacri ca-
licis, antequam vltius in Missa progrediatur, commu-
nicationem incipiat.

DE DEPORTATIONE SACRAMENTI
huius ad infirmos.

Statut Si-
frid cap. 7.
Pag. 40 d.

56. Cum ægrotus Sacramentum corporis Christi ad-
se deferendum desiderauerit; confessionem suam (quan-
do fieri poterit) fecerit, antequam ad eum Sacramentum
perferatur.

Ca. 1 De ce-
lebratione
Missarum.

57. Si qui in infirmitate sua ad petenda & percipienda
salutis suæ Sacramenta tardiores fuerint, aut negligenti-
ores: eos Pastores ad eadem petenda, & percipienda, do-
cendo, hortando, monendo, oportune, importune in-
ducant; omnesque infirmos quos habent, etiam non vo-
cati, frequenter visitent; eos consolentur, ad patientiam
animant; & vt de rebus suis pie disponendis, tempore co-
gitent; seque quo se totos Deo commendare atque resignare
possint, ab omni distrahente cura liberent; atque om-
nino ab omni superstitione, quam superstitiosi, ad eu-
dendam vel superandam morbi molestiam ac difficul-
tatem suggerere possint, abstinant; moncant, & hortentur.
Et cum anima sit multò pretiosior corpore, etiam
medicis in memoriam reuocent: sub poena anathema-
tis prohibitum eis esse; ne quis eorum pro corporali sa-
lute aliquid ægroti suadeat, quod in periculum animæ
conuertatur.

58. Vt cognoscant Pastores quosnam & quot ægros
visitan-

visitandos habeant; omnibus Parochianis suis iniungant, vt de infirmitate coniuñtorum, familiarum, ac domesticorum suorum, se certiores faciant; & Medicos omnes admoneant, vt ex præcepto Innocentij tertij, & Pij Quinti, ac solemni iuramento suo, cum ad infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipsos antè omnia moneant, vt idoneo Confessori omnia peccata sua, iuxta ritum S. Romanæ Ecclesiæ confiteantur; neque tertio die ulterius eos visitent, nisi longius tempus infirmo Confessor, ob aliquam rationabilem causam concesserit, & eis, per fidem Confessoris, in scriptis factam, constiterit, quod infirmi, vt præmittitur peccata sua confessi fuerint. Quod si hac ratione ne quidquam ab ægroto obtentum fuerit, rogentur præterea & moneantur coniuñcti, ac omnes familiares & domestici infirmi, vt illum ad confessionem peccatorum suorum suadeant & inducant.

Concil. Lateranen sub Innocentio 3. cap. 22. Cap. Cum infirmis De peccatis & remiss. Pius Quintus in Constitutione, que incipit. Supra gregem Dominicū etc. Data Rome ad S. Petrum 8. Martij 1586. Pont. sui Anno. 1.

59. Priusquam Pastor sese componat, vt S. Euchariſtiam ad ægrotum perferat, exploratum habeat: an ægrotus ieiunius sit; An non ieiunio periculum sit expectare, tanto temporis intervallo, vt ieiunus censei posset? An non patiatur vomitum? An nihil aliud sit, ob quod, vel cum indignitate, aut scandalo, vel re infecta redeundum esset? Et si qui faciles fuerint, vt per infirmitatem nimiam, aut vomitus alteriusque incommodi periculum, se à Sacramenti susceptione excusatos haberi voluerint; diligenter inquirat, ac inuestiget, num re vera, vt præseferunt, res sese habeat; ne quisquam ob Sacramenti horrorem, huiusmodi prætextū, ad damnationem suamingat.

60. Si quando per vomitum, aut traijciendi difficultatem, aut quamuis aliam causam steterit, quo minus ægrotus, corpus Christi Sacramentaliter sumere tutò possit; doceat eum Parochus qua nam ratione illud Spiritualiter sumat; eiusque fructum & magnam utilitatem percipiat; nimirum vt fide viua, quæ per dilectionē operatur,

Conc. Trid. sess. 13. can. 2.

cap. Quis
De consecra.
Dist. 2.

ca. Qui 26.
quest. 6. De
consecr. Dist.
2. ca. Præsb.

ratur, incensus, desiderium ac votum habeat, cœlestem illum panē comedendi, illiusq; virtute innouari, recreari, ac confortari percipiat. Quò referri potest illud D.

Augustini: *Crede, & manducaſti*. Caueat tamen Sacerdos ne ægrotus leui de causa, sine reali huius Sacramenti perceptione moriatur.

61. Sacerdos augustissimum Sacramentum ad ægrotos perferens, decenter & reuerenter superpelliceo vestitus sit, ac stola circumdatus: & custos superpelliceo indutus, lumen & aquam benedictam, cum aspergillo præferat; ac tintinnabuli sonitu populum sui moneat officij; tum vt ad adorandum Sacramentum concurrat, illudque comitatu suo honoret; tum vt orationibus suis (quemadmodum sibi fieri cuperet) laborantem infirmum iuuet.

62. Tam Sacerdos, qui panem Angelorum, & pretium humani generis manibus gestat; quā custos, alijq; qui comitantur; toto itinere, nisi inclementia cœli, aut corporis infirmitas prohibeat; capite aperto procedant; à fabulis & vaga, & vana oculorum iactatione, & inconstantia abstineant; suaq; grauitate, pietate, ac reuerentia, alios omnes quotquot obuiam habuerint, ad deuotionē per moueant.

Stat. Sifrid.
ca. 7. pa. 40. d

63. Sacerdos neminē in via agnoscat, aut salutet; sed totus in orationibus sit; & vel psal. pœnitēriales, vel hymnos de venerabili Sacramento Hymnum DD. Ambrosij & Augustini: *Te Deum laudamus*. Canticum trium pærorum, *Benedicite omnia opera Domini, Domino*; alia sue preces pias, aut clara voce alternatim cum Custode, alijque comitantibus; aut solus & tacitè, prout ei in Domino videbitur, eundo & redeundo recitet, piaque ac deuota mente petraçter.

D. August. in
psalm. 88.

64. Qui admirabili sãctissimoq; huic Sacramēto obuiã venerint; aut quos illud in via offēderit; mox vbi poterint oculos in illud figere, ac Sacerdotē, aliosq; qui ei honoris, fidei, & deuotionis causa adsūt, intueri; sese ad exaltandum

altandū Deū, & ad adorādum scabellum pedum eius humiliēt; & flexis in terram genibus, Christum Dominum ac redemptorem suum, toto corde ac corpore adorent.

Si equites fuerint, ex equis descendere, ac in terram pro-
cidere, vnaq; cum Magis, alijsque Christianis Principi-
bus, qui id frequenter fecisse leguntur; summa cum hu-
militate Christum adorare, non vile, aut sordidum; sed
pro fidei suæ deuotione ac professione, verè gloriosum
verèq; Christianum arbitrentur. Si quis autem corā ho-
minibus Christū erubuerit, aut in genua non prociderit,
seu debito honore non adorauerit; moneant illū qui Sa-
cerdotem deducunt; & si ex contemptu id eum facere ani-
maduerterint, ad eum deferant, cui hanc impietatem, ac
Catholicæ religionis iniuriam corrigere, ac punire ex
officio incumbit; cogaturq; inter alia, ad honorem Sa-
cramenti, quod in honorauerat, aliquid præstare.

65. Cum admodum indecens, indignum, irreligiosum,
atq; scandalosum sit; quod solus Sacerdos cum præeunte
custode, nullis, aut paucissimis alijs comitantibus, ad æ-
gros Sacramentum hoc perferat; sæpe ex nostra hac
sanctione populum moneant Parochi, ac Conciona-
tores, vt maiorum suorum exemplo, fide & pietate, fi-
dem ac pietatem suam in Deum hic exerceant; eumque
Christo Domino ac redemptori suo honorem in Sacra-
mento exhibeant; quem ei in carne ambulanti, exhibe-
re par esset, præcipiantque autoritate nostra, vt quicun-
que in loco ægritudinis suæ, sanctissimum hoc Sa-
cramentū, accepturus est; duodecim proximè habitantes
Catholicos vicinos, aut quotquot habere poterit, ad pro-
sequendū hoc Sacramentum, amicè & seriò inuitari cu-
ret. Et vt præterea alij, quorum Deus corda excitabit, ad
honorandum comitatu suo hoc Sacramentū, conueni-
re possint; certis certæ campanæ pulsibus signum detur,
quo fideles ad præstandū Deo Saluatori suo hoc officiū,
vocari.

Mat. 2. Chrē.
sost. hom. 24.
in priorē ad
Corint.

Ca. Sane. De
celebratione
Missæ. n. Sta-
tui Sifrid. e.
7 pag. 41. b.

vocari.

vocari, atque inuitari se à Deo Patre, atque ab Ecclesia matre cognoscant. Quod vt lubentius faciant, & ad exaltandum, atque honorandum Deum, ad profitendum fidem suam, hæresesque condemnandas, alacrius ac frequentius concurrant: de omnipotentis Dei misericordia confisi, autoritate Apostolica, quam pro Legatione nostra accepimus, omnibus ac singulis Christi fidelibus, qui dictum Sacramentum, dum ad ægrotos defertur, aut aliàs in supplicatione circumfertur, eundo & redeundo piè prosequuntur: centum dies; ijs verò qui præterea lumen præferunt, aut præferri curant, aut qui illos qui irreuerenter sese habent corripunt aut corripì curant, aliudue officium, quod vel ad augendum, vel ad defendendum Sacramenti huius honorem quoquo modo facere poterat, præstiterint; alios quinquaginta dies, de inunctis, seu quomodo libet aliàs debitis pœnitentijs, in Domino misericorditer relaxamus.

66. Vbi ad Ecclesiam reditum fuerit; Sacerdos, antequam sacram pixidem è manibus suis in tabernaculum reponat; stans antè ipsum tabernaculum, aut altare, facie ad populum conuersa; vel si in choro diuinum officium fiat, antè ostium chori; aut si habeatur concio, antè ostium templi, qua parte, templum porticum aut vestibulum habet, vbi, dum pluit, populus sine vllò incommodo in terram procidere poterit, tenens manibus suis sacratissimam pixidem, in qua sit corpus Domini: annuntiet populo, quos indulgentiarum thesauros eundo ac redeundo promeruerit; atq; ad eiusmodi officia crebrò lubenti animo præstanda eum animet atque confortet. Deinde moneat, vt pro bono infirmi, dicant orationem Dominicam, & salutationem Angelicam, eiusq; ac aliorum infirmorum crebrò in orationibus suis meminerint. Demum alta ac intelligibili voce dicat orationem de venerabili Sacramento, quam finiens, cum Sacra Pixide populum benedicens, benedicat ac in pace dimittat.

67. Ne

67. Ne Sacerdote ad Ecclesiam redeunte, populus aut inanem pixidem adoret; aut si nullam in pixide hostiā reliquam esse intelligat, offendatur; atque à tam pio ac sancto officio præstando abstrahatur: nunquam Sacerdos ad communicandum ægrotum procedat, quin etiam si plures eodem tempore essent communicandi, hostia nihilominus sacra superesset, quam redeundo pari modo, atque eundo, populus pio comitatu suo, alijsq; pietatis ac religionis, & fidei officijs honorare atque adorare posset. Si tamen præter omnē expectationē, illa quoq; hostia, quæ non distribuenda putabatur, vnà cum alijs distribueretur; Sacerdos posita vacua pixide, populum ante ædes infirmi, eius reditum præstolantem, consueto more admonet, manuq; signum crucis faciens, ei benedicat, eumq; dimittat. Ipse deindè se stola ac superpelliceo exuat, sacram thecam abscondat, & sine tintinabuli pulsu ac lumine, nisi tenebræ sint, vnà cum Custode ad Ecclesiam reuertatur, ac sacram thecam in sacrum reponat. Eadem ratio Sacerdotem permoueat, ne ad ægrotum corpus Christi perferens, illius tabernaculum quod in templo est; sine sacra hostia, quam fideles ibidem adorare possint, vacuum relinquat.

68. Cum procul per aspera loca ac periculosa progrediendum erit, quò paucissimi aut nulli comitari solent; Sacerdos non plures secum capiat hostias, quam cōmunicandis sufficiant. Et quò sacram pixidem tutius, cōmodius, ac honestius ferat, eam in eleganti, pretioso, ac benè confuto sacculo, firmis funiculis, ex collo appendat.

69. Quoniam ad maiestatem Sacramenti huius, eiusq; dignitatem pertinet; vt & ipsa sacra pixis, & Sacerdos qui illam defert, ab omni aëris iniuria, omni tempore defendatur: huius populus & æditi admoneantur; currentq; & ipsi, & eis cunctantibus, Ecclesiarum Prælati; & Pastores, alijsq; quorum hæc cura esse debet; vt

Ppp

ob hanc

ob hanc causam umbella fiat, quæ procedente Pastore cum sacra Eucharistia ad infirmum, ipsum perpetuò cõtegat, & ab omni aëris iniuria defendat. Cæteraque quæ ad maiestatem, dignitatem ac honorem, sanctissimi huius Sacramenti faciunt, omnibus modis & præsent, & tueantur, atq; conseruent.

CONSTITVTIO
S. D. N. PII DIVINA PRO-
VIDENTIA PAPAE V. PER ME-
DICOS. OBSERVANDA.

PIVS PAPA V. AD
perpetuam rei memoriam.

Sper gregem Dominicum nostræ vigilantia diuinitus creditum, vigilis speculatoris, prout nobis desuper conceditur, exercentes officium; ad ea, per quæ animarum saluti cum diuini nominis gloria consuli valeat libenter intendimus; ut Christi fideles post Baptismum in peccata lapsi, per Sacramentum Pœnitentiæ, Deo reconcilietur.

Sanè, cum infirmitas corporalis, nonnunquam ex peccatis proueniat, dicente Domino languido, quem sanauerat: Vade, noli amplius peccare, ne quid deterius tibi contingat; ac propterea prouidè felic. recordat. Innocentius III. prædecessor noster. Medicis præceperit; ut cum eos ad agrotos vocari contigerit, ipsos ante omnia moneant, ut animarum medicos vocent; ne cum eis hoc in extrema agritudine constitutis suadetur, in desperationis articulum incidant: Nos igitur volentes hoc tam salutare præceptum, nulla temporis præscriptione aboleri, sed semper obseruari; constitutionem præfatam, auctoritate Apostolica, tenore præsentium innouamus & hac nostra in perpetuum valitura constitutione statuimus & decernimus, quod omnes Me-

dici;

dici, cum ad infirmos in lecto iacentes vocati fuerint, ipsos ante omnia moneant, ut idoneo Confessori omnia peccata sua iuxta ritum S. R. E. confiteantur neq; tertio die vliarius eos visitent, nisi longius tempus infirmo Confessor, ob aliquam rationabilem causam, super quo eius conscientiam oneramus, concesserit; & eis per fidem Confessoris in scriptis factam constiterit, quod infirmi ut praemittitur, peccata sua confessi fuerint.

Coniunctos verò ac omnes familiares, & domesticos infirmi in Domino rogamus, & monemus, ut de infirmitate Parochum certiore faciant, ac tam Parochus, quam coniuncti, et familiares praefati, infirmum ad confessionem peccatorum sua deant, & inducant.

Quod si qui Medicorum praemissa non observauerint, ultra penas in dicta Constitutione contentas, quas incurere declaramus, perpetuo sint infames, & gradu medicina quo insigniti erant omnino priuentur, & à Collegio seu universitate Medicorum eijciantur, ac poena etiam pecuniaria arbitrio Ordinariorū, ubi deliquerint mulctentur.

Et ut haec omnia inuiolabiliter obseruentur, volumus & eadē auctoritate precipimus et mandamus, ut nullus posthac ubiq; locorum in Medicina doctoretur, aut ei quomodolibet medendi facultas, à quouis Collegio et Universitate, cōcedatur, nisi omnia in praesenti Constitutione nostra contenta, medio eorum iuramento, coram Notario publico et testibus observare in eorum manibus vel Ordinarij iurauerint, et de huiusmodi iuramento in privilegio seu licentia medendi specialis mentio fiat.

Quod si Collegia et universitates praefata non recepto à promovendis iuramento huiusmodi, eosdem ad gradum praedictū promoverint, aut eisdem medendi licentiam praestiterint, poenam privationis facultatis, alios ulterius doctorandi incurrant.

Mandantes in virtute S. obedientiae, omnibus & singulis, venerabilibus Fratibus, Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis, quatenus in Ciuitatibus & Diocesisibus proprijs, praesentes nostras litteras publicari faciant, ac iuramentum praescriptum, à Medicis iam promotis, seu licentiam medendi habē-

tibus, omnibus Iuris remedijs exigat, neq. aliquos ad medendū in Ciuitatibus, & Diocesibus praedictis admittat, nisi eis cōstiterit, eosdē Iuramentū huiusmodi praestitisse; & contumaces, & iurare, ac Iuramentum huiusmodi iam praestitum exhibere recusantes, gradu medicinae, & omnibus priuilegijs eiusdem medicis, tam coniunctim q̄ diuisim eis, & eorū cuilibet cōcessis, per quosuis etiā Rō. Pont. priuēt, ac ab ingressu Eccl. arceat, donec resipuerint.

Non obstantibus praemissis, priuilegijs, indultis literis Apostolicis quibusuis personis, Collegio & Vniuersitati, sub quibusuis verborum formis & tenoribus concessis, Quae omnia quoad effectum validitatis constitutionis nostrae, tantum reuocamus, cassamus, & annullamus. Et omnes Principes seculares, ac alios Dominos & Magistratus temporales rogamus, requirimus; & obsecramus, per viscera misericordiae Iesu Christi, eiusdem in remissione peccatorum nihilominus iniungentes, quod in praemissis omnibus eiusdem Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, & Episcopis assistant, & suum fauorem & auxilium praestent, ac contrafacientes, pœnis etiā temporalibus afficiant. Volumus autem quod praesentes literae, in Cancellaria, & acie Campi Florae publicentur, et inter Constitutiones extrauagantes perpetuò valituras conscribantur. Et quia difficile foret praesentes ad singula quaeq. loca deferri; volumus, & etiam declaramus, quod earum transumptis etiā impressis, manu alicuius Notario subscriptis, ac sigillo alicuius Praelati munitis, eadem prorsus fides vbicunq. adhibeatur, quae praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensa. Datum Romae apud S. Petrum sub annulo Piscatoris Die 8. Mart. 1566. Pontificatus nostri Anno 1.

Cx. Glorierius.

Anno à Natiuitate Domini 1566. Indiēt. 9. die verò 11. mensis Martij, Pont. Sanctiss. in Christo Patris & D. N. D. Pij diuinae prouidentiae PP. V. anno 1. retrospectiuae literae seu breue, affixa seu publicata fuerunt in Valuis Cancellariae Apostolicae, & acie Campi Florae, per me Camillum Cherubinum Apostolicum Curf.

Scipio de Octavianis

Magist. Curfor.

DE SA-